

QUI TEM LA MORT

QUI TEM LA MORT

Nnedi Okorafor

Traducció de Blanca Busquets

Raig verd
editorial

Títol original: *Who Fears Death*

Copyright © 2010 by Nnedi Okorafor

Publicat d'acord amb Donald Maass Literary Agency i International Editors' Co.

© d'aquesta edició, Raig Verd Editorial, 2019

© de la traducció de l'anglès, Blanca Busquets

Primera edició: juny 2019

© de la il·lustració de la coberta: Andreu Zaragoza

 de la fotografia de l'autora: Cheetah Witch

© de la imatge de les plomes en la coberta i l'interior: Adobestock, 2019

Disseny de la coberta: Tono Cristòfol

Producció editorial: Mariona Massallé, Marc Fàbregas

Correctores: Xantal Aubareda, Marta Juanhuix

Publicat per Raig Verd Editorial

Gran Via de les Corts Catalanes, 514, 1r 7a, Barcelona 08015

www.raigverdeditorial.cat

  @Raig_Verd RaigVerd

Impressió: Estugraf

ISBN: 978-84-17925-00-0

Dipòsit legal: B 13865-2019

BIC: FA, FM, JFFK, JFFJ

Imprès a Espanya - Printed in Spain

La traducció d'aquest llibre es regeix pel contracte tipus proposat per ACE Traductores.

Raig Verd Editorial forma part de l'Associació d'editorials independents

Un cop llegit el llibre, si no el vols conservar, el pots deixar a l'abast d'altres, passar-lo a un company de feina o un amic a qui pugui interessar. En el cas de voler llençar-lo (cosa impensable), fes-ho al contenidor blau de reciclatge de paper.

L'editorial expressa el dret del lector a la reproducció total o parcial d'aquesta obra per a ús personal.

Guanyadora del Premi Mundial de Fantasia
a la millor novel·la 2011

Guanyadora del Premi Carl Brandon
Kindred 2010

Guanyadora del premi al millor llibre del
2010 a RT Reviewer's Choice

Finalista del Premi Locus a la millor novel·la
de fantasia 2010

Finalista al Premi Nebula 2010

Finalista del premi James Tiptree Jr. 2010

Finalista del Premi Black Excellence 2010

**«Tan meravellosament màgica i
terriblement realista.»**
The Washington Post

**«Bellament escrit, aquesta és la fantasia
distòpica en el seu millor moment.
Explorant temes de raça, sexe i identitat
cultural. Okorafor combina la fantasia
del futur amb el ritme i les sensacions
de la narració africana.»**
Library Journal

**«El tema d'aquesta obra és
intimidantment brutal, les seves
paraules inspiren esperança.»
*The Christian Science Monitor***

**«Comparar l'autora Okorafor amb
Octavia E. Butler seria fàcil de fer, però
aquesta senzilla comparació no hauria
de reduir el regal únic d'Okorafor.»
*New York Journal of Books***

**«Encantadora i absolutament brillant.
El meu cor i coratge van girar del revés.»
*John Green, The New York Times***

**«*Qui tem la mort* és una de les obres
més sorprenents, esgarrifoses
i veritablement fascinants que
he llegit en molt de temps.»
*Peter S. Beagle***

**«És un llibre estremidor,
encoratjador, dolorós i alegre.»
*N.K.Jemisin***

**«Personatges de color matisats i una
visió imparcial d'una Àfrica plena de
tecnologia, enfrontaments culturals
i amor veritable.»
*Ebony Magazine***

GLOSSARI

Els mons que crea Nnedi Okorafor són pràcticament inabastables i només llegint els seus llibres podem construir dins nostre el seu imaginari.

Hem seleccionat algunes paraules com a homenatge i per donar alguns indicis de l'elaboració dels seus relats. Desitgem que els gaudiu i complementin la vostra entrada en aquesta història fascinant.

Alusi: Deïtats, criatures mítiques i esperits de la religió del poble igbo.

Ani: També coneguda com Ala, Ana, Ale o Ali en diversos dialectes de la llengua igbo, és l'alusi o deessa principal de la mitologia d'aquest poble, i el seu equivalent a la Deesa Mare o Mare Terra de tantes altres religions.

Banza: Ciutat okeke dedicada a l'art i la cultura. Un dels personatges de la novel·la té bessons bastards en aquesta ciutat. En llengua haussa, «banza» significa «bastard».

Dama Daurada: Dona gegant okeke feta d'or, origen llegendari de la ciutat de Jwahir. La llegenda diu que es va casar i va decidir traslladar-se a una població més gran amb el seu home, però que, de camí, es va ajeure a descansar i, a causa del seu pes immens, no va poder tornar-se a aixecar. La parella es va instal·lar en aquell lloc, que es va batejar amb el nom de Jwahir.

Eshu: Persona que adopta la forma d'un ésser a partir del contacte amb algun element provinent d'ell (per exemple, la ploma d'un voltor). El terme prové d'una divinitat de la religió ioruba que posseeix la capacitat de transformar-se en qualsevol cosa o ésser (normalment per aconseguir els favors de les dones).

Ewu: Persones amb la pell i els cabells de color sorrenc i amb pigues a les galtes. Normalment són fruit de la violació de guerra d'un home nuru a una dona okeke. Els ewu són rebutjats i estigmatitzats per tots dos pobles. El terme significa, literalment, «cabra» en llengua igbo.

Gran Llibre: Text sagrat en què es basa la doctrina religiosa dominant a l'univers de la novel·la. Originalment, el Gran Llibre determina que els okekes són esclaus i els nurus amos.

Ifunanya: Mot místic antic que designa un sentiment més únic, sincer i pur que l'amor. Prové, com tantes altres expressions de l'obra, de la llengua igbo, en què és la paraula més propera a «amor», malgrat que no hi ha una traducció directa a la nostra llengua. «Ifu» significa «mirar a dins», «n» significa «els» i «anya» significa «ulls».

Juju: Bruixeria, màgia de baix nivell, procedent de les pràctiques màgico-religioses de l'Àfrica Occidental.

Kponyungo: Criatura mítica. Són uns grans rèptils voladors que escupen foc, amb cap rodó i amb banyes, ulls brillants i mandíbules plenes de dents afilades. El

terme prové de les màscares rituals funeràries de la ètnia senufo, i de, fet, literalment significa «el cap dels morts».

Noahs: Okekes nascuts amb la pell descolorida.

Nuru: Poble que ha esclavitzat violentament als okekes i que basa la seva forma de vida en els preceptes del Gran Llibre. Tenen la pell d'un color marró grogós, nassos estrets, llavis primis i cabelleres castanyes i negres.

Ogasse: Tractament de respecte vers una persona, equivalent a «senyor» o a «amo» o «cap». Prové del terme «oga», del pidgin nigerià.

Okeke: Poble dominat pels nurus. Moltes comunitats s'han allunyat cap el desert per fugir de l'esclavitud i viure en una seguretat relativa, però les violentes incursions dels nurus cada cop arriben més lluny. Tenen la pell de color marró fosc, narius amples, llavis molsuts i cabelleres negres i espesses.

Punts Místics: Hi ha quatre punts: Okike, Alusi, Mmuo i Uwa. La seva manipulació permet un tipus de màgia només a l'abast dels grans bruixots, molt més poderosa que el juju.

Terra salvatge: Món dels esperits, inframón. És el lloc on habiten els alusi. Alguns bruixots poden accedir-hi i moure's en aquest altre pla d'existència.

Yeye: Part externa dels òrgans genitals femenins. En llengua ioruba, significa «inútil», «sense valor».

*Al meu magnífic pare,
el doctor Godwin Sunday Daniel
Okorafor,
membre de l'American College of
Surgeons (1940-2004).*

«Estimats amics, temeu la mort?»

*Patrice Lumumba, primer i únic primer ministre electe de
la República Democràtica del Congo.*

PART I
ESDEVENIR

Capítol 1

LA CARA DEL MEU PARE

La meva vida va ensorrar-se
quan tenia setze anys.

El papa va morir. Era de cor fort i, tot i així, va morir. Devien ser la calor i el fum del seu taller de ferrer? És veritat que no hi havia res que pogués apartar-lo de la feina, del seu art. Li encantava fer que el metall es doblegués, que l'obeís. Però semblava que la seva feina només feia que enfortir-lo; era tan feliç en el seu taller. Llavors, què va ser el que el va matar? Avui en dia no n'estic segura. Espero que no tinguis res a veure amb mi o amb el que vaig fer en aquella època.

Immediatament després que el papa morís, la mare va sortir corrent del dormitori i es va llançar contra la paret tot sanglotant. Vaig saber que jo seria diferent. Vaig saber, en aquell precís moment, que mai no podria controlar del tot el foc que em cremava a dins. Em vaig convertir en un ésser diferent aquell dia, menys humà. Tot el que va passar després, ara ho comprenc, va començar llavors.

La cerimònia es va celebrar als afores del poble, prop de les dunes de sorra. Era ple dia i feia una calor terrible. El seu cos reposava sobre una tela gruixuda de color blanc i l'envoltava una garlanda feta de fulles de palmera trenades. Em vaig agenollar a la sorra, al costat del seu cos, per acomiadar-me'n per última vegada. Mai no oblidaré la seva cara. Ja

no semblava la del papa. La pell del pare era marró fosc, els llavis eren carnosos. Aquesta cara tenia les galtes enfonsades, els llavis desinflat i la pell com de paper gris marronós. L'esperit del papa se n'havia anat a algun altre lloc.

Vaig sentir un formigueig al clatell. El meu vel blanc era una pobra protecció contra els ulls ignorants i temorosos de la gent. En aquella època, tothom ja m'observava *sempre*. Vaig serrar la mandíbula. Al meu voltant, dones ploraven i gemegaven agenollades. Al papa l'estimaven, encara que s'hagués casat amb la meva mare, una dona amb una filla com jo: una filla ewu. Feia temps que allò se li havia excusat com un d'aquells errors que fins i tot el més gran dels homes pot cometre. Per sobre dels gemecs, vaig sentir el lleu plany de la mare. *Ella* era qui hi havia perdut més.

Ara era el seu torn d'acomiarar-se per últim cop. Tot seguit, se l'emportarien per incinerar-lo. Vaig abaixar la mirada per observar-li la cara un darrer cop. *No et veuré mai més*, vaig pensar. No estava llesta. Vaig parpellejar i em vaig portar la mà al pit. Va ser llavors que va passar..., quan em vaig tocar el pit. Al principi, vaig sentir com una coïssor formiguejant. Però ràpidament va créixer i es va transformar en alguna cosa més gran.

Com més provava d'aixecar-me, més intensa es feia la sensació i més s'engrandia la meva pena. *No se'l poden emportar*, vaig pensar amb frenesia. *Encara queda tant de metall al taller. No ha acabat la feina!* La sensació se'm va escampar pel pit i se'm va propagar per tot el cos. Vaig arquejar les espatlles per contenir-la. Aleshores, vaig començar a absorbir-la de la gent del meu voltant. M'estremia i les dents em cruïxen. M'omplia de ràbia. *Oh, aquí no!* Vaig pensar. *No a la cerimònia del papa!* La vida no em deixava en pau prou temps ni per plorar la mort del meu pare.

Darrere meu, els laments es van aturar. Només se sentia la brisa suau. Era absolutament esborronador. Hi havia

alguna cosa sota meu, en la terra, o potser en algun altre lloc. De sobte, el dolor que tots els del meu voltant sentien pel papa em va colpejar.

Per instint, li vaig posar la mà sobre el braç. La gent va començar a cridar. No em vaig girar. Estava massa concentrada en allò que havia de fer. Ningú no va intentar apartar-me'n. Ningú no em va tocar. Una vegada, durant una tempesta unguwa excepcional en una temporada seca, a l'oncle de la meva amiga Luyu li va caure un llamp a sobre. Va sobreviure, però no podia deixar de parlar de la sensació que el sacsegessin violentament des de l'interior. Era així com em sentia ara.

Vaig ofegar un crit d'horror. No podia separar la mà del braç del papa. S'havia *fusionat* amb ell. La meva pell de color de sorra fluïa fins a la seva pell de color gris marronós des del palmell de la meva mà. Un feix de carn unida.

Em vaig posar a cridar.

El crit se'm va encallar en la gola i vaig tossir. Aleshores, em vaig quedar mirant-lo fixament. El pit del papa es movia amunt i avall amb lentitud, amunt i avall..., respirava! Em sentia tant repugnada com esperançada. Vaig respirar fondo i vaig clamar:

—Viu, papa! *Viu!*

Un parell de mans em van agafar els canells. Sabia perfectament de qui eren. Un dels dits estava trencat i embeñat. Si no em treia les mans de sobre, li faria més mal del que li havia fet cinc dies abans.

—Onyesonwu —l'Aro em va dir a cau d'orella, deixant-me anar els canells ràpidament. Oh, com l'odiava. Però el vaig escoltar—. Ha marxat —va dir—. *Deixa'l anar* i, així, tots en podem ser lliures.

D'alguna manera... ho vaig fer. Vaig deixar anar el papa. Un silenci absolut ho va envair tot de nou.

Com si el món, per un instant, s'hagués submergit en aigua.

Llavors, el poder que m'havia crescut a l'interior va esclatar. El vel em va marxar volant del cap i les trenes, alliberades, van espetegar darrere meu. Tothom i tot va ser empès cap enrere: l'Aro, la mare, la família, els amics, els coneguts, els estranys, la taula del menjar, els cinquanta nyams, els tretze pans de simi enormes, les cinc vaques, les deu cabres, les trenta gallines i molta sorra. Al poble, el corrent va marxar durant trenta segons; la gent hauria d'escombrar la sorra de les cases i haurien de portar els ordinadors a reparar pels danys causats per la pols.

Aquell silenci aquàtic, una altra vegada.

Vaig abaixar la mirada fins a la meva mà. Quan vaig provar de separar-la del braç fred i immòbil del papa, es va sentir el so que fa una cosa en desenganxar-se, com la cola fluixa quan es pela. La meva mà va deixar un contorn de mucositat seca sobre el braç del papa. Vaig fregar-me els dits. D'entre ells, encara em va cruixir aquella matèria i se'n va desprendre més. Vaig fer una última mirada al papa. Aleshores, vaig caure de costat i vaig perdre el coneixement.

Això va ser fa quatre anys. Ara mira'm. Aquí, la gent sap que vaig ser la causa de tot. Volen veure la meva sang, em volen fer patir i, llavors, em volen matar. Passi el que passi després d'això..., ho deixaré aquí.

Aquesta nit, vols saber com em vaig convertir en el que soc. Vols saber com vaig arribar aquí... És una llarga història. Però te l'explicaré..., te l'explicaré. Ets una beneita si et creus el que els altres diuen de mi. T'explico la meva història per evitar totes aquelles mentides. Per sort, fins i tot la meva llarga història cabrà en aquell portàtil teu.

Tinc dos dies. Espero que sigui prou temps. Tot em passarà factura aviat.

La meva mare em va posar Onyesonwu de nom. Vol dir «Qui tem la mort?». Em va posar un nom adequat. Vaig néixer fa vint anys, en temps convulsos. Irònicament, vaig créixer allunyada de totes les matances.

Capítol 2

PAPA

Només mirant-me,

tothom s'adona que soc filla de la violació. Però quan el papa em va veure per primer cop, va mirar més enllà d'aquest fet. És l'única persona, a banda de la meva mare, que puc dir que em va estimar a primera vista. Aquesta va ser part de la raó per la qual em va costar tant deixar-lo anar quan va morir.

Vaig ser jo qui va escollir el meu papa per a la meva mare. Tenia sis anys.

La mare i jo feia poc que havíem arribat a Jwahir. Abans, havíem sigut nòmades del desert. Un dia, tot vagant pel desert, es va aturar, com si sentís una altra veu. Aquelles rareses eren habituals en ella, semblava que conversés amb algú que no fos jo. Aleshores va dir:

—És hora que vagis a l'escola.

Jo era massa petita per entendre els seus veritables motius. Era força feliç al desert, però en arribar al poble de Jwahir, el mercat es va convertir ben aviat en el meu lloc d'esbarjo.

Aquells primers dies, per fer diners ràpids, la mare va vendre pràcticament tot el caramel de cactus que tenia. El caramel de cactus era més valuós que la moneda a Jwahir. Era una exquisitat deliciosa. La mare havia après tota sola a

cultivar-los. Sempre devia haver tingut la intenció de tornar a la civilització.

Les setmanes següents, va plantar els esqueixos de cactus que havia anat conservant i va obrir una parada. Jo l'ajudava tant com podia. Transportava coses i les ordenava i apel·lava els clients. A canvi, ella em permetia una hora de temps lliure cada dia per anar a voltar. Al desert, acostumava a aventurar-me a un quilòmetre i mig de la mare en dies clars. Mai no em perdia. Així que el mercat se'm feia petit. Tot i això, hi tenia moltes coses a descobrir i la possibilitat de trobar problemes al revolt de cada cantonada.

Era una nena feliç. La gent es xuclava les dents, rondinava i mirava cap a una altra banda quan jo passava. Però a mi m'era igual. Hi havia gallines i guineus domèstiques per caçar, altres nens als quals podia tornar les mirades fulminants, discussions per observar. A vegades, la sorra del terra estava humida de llet de camell vessada; altres cops, estava oliosa i fragant de les ampolles desbordants d'oli perfumat barrejat amb cendra d'encens i, sovint, enganxada a fems de camell, vaca o guineu. Aquí, la sorra estava sovint bruta, mentre que al desert estava impol·luta.

Feia només uns mesos que érem a Jwahir quan vaig trobar el papa. Aquell fatídic dia feia calor i sol. Quan em vaig allunyar de la mare, vaig prendre un got d'aigua. El meu primer impuls va ser anar a l'estructura més estranya de Jwahir: la Casa de l'Osugbo. Alguna cosa sempre m'atreia cap a aquell gran edifici quadrat. Decorat amb formes i símbols estranys, era l'edifici més alt de Jwahir i l'únic construït enterament de pedra.

—Un dia hi entraré —vaig dir tot observant-lo—. Però no avui.

Em vaig aventurar més lluny del mercat, en una zona que no havia explorat. Una botiga d'electrònica venia ordinadors reparats molt lletjos. Eren uns objectes petits de color negre

i gris amb les plaques mare a la vista i les carcasses esquerdades. Em vaig preguntar si se sentien tan lletjos com eren. Mai no havia tocat un ordinador. Vaig allargar una mà per fer-ho.

—*Ta!* —va dir l'amo des de darrere el taulell—. No ho toquis!

Vaig fer un glop d'aigua i vaig continuar.

Les cames em van acabar portant a una cova plena de foc i de soroll. L'edifici de tova blanc estava obert per davant. L'interior era fosc, llevat de l'explosió ocasional de llum ardent. En sortia una escalfor més intensa que la brisa, com si es tractés de l'alè de la boca oberta d'un monstre. A la part davantera de l'edifici, hi havia un rètol que deia:

FERRER OGUNDIMU: LES FORMIGUES BLANQUES MAI NO DEVOREN EL BRONZE, ELS CUCS NO MENGEN FERRO.

Vaig entretancar els ulls i vaig distingir un home alt i musculat a l'interior. La seva pell fosca i brillant estava ennegrida de sutge. *Com un dels herois del Gran Llibre*, vaig pensar. Portava uns guants teixits de fins fils metàl·lics i ulleres de protecció ben ajustades sobre la cara. Els narius se li veien amples mentre batia el foc amb un gran martell. Flexionava els braços enormes a cada embat. Podria haver sigut el fill d'Ogun, la deessa del metall. Els seus moviments contenien joia. *Però sembla tan assedegat*, vaig pensar. Em vaig imaginar com li cremava la gola, plena de cendra. Encara tenia el got d'aigua, jo. Era mig ple. Vaig entrar al taller.

Encara feia més calor a dins. Tanmateix, jo havia crescut al desert. Estava acostumada al fred i la calor extrems. Vaig observar amb cautela les guspises que saltaven del metall que ell colpejava. Aleshores, amb tant de respecte com vaig poder, vaig dir:

—*Oga*, tinc aigua per a vós.

La meua veu el va sobresaltar. La visió d'una nena petita i esprimatxada, allò que la gent anomenava ewu, dins el seu taller, el va sobresaltar encara més. Es va empènyer les ulles de protecció cap amunt. La zona del voltant dels ulls on el sutge no havia arribat era més o menys del mateix marró fosc que la cara de la mare. *La part blanca dels ulls és tan blanca per algú que mira el foc tot el dia*, vaig pensar.

—Nena, no hauries de ser-hi, aquí —va dir ell. Em vaig tirar enrere. Tenia una veu sonora. Plena. Aquest home podia parlar enmig del desert i el sentirien els animals a quilòmetres de distància.

—No fa tanta calor —vaig dir. Vaig alçar el got d'aigua—. Tingueu. —Vaig apropar-m'hi, molt conscient del que jo era. Portava el vestit verd que la mare havia cosit per a mi. El material era lleuger però em cobria cada centímetre de la pell, fins als turmells i els canells. M'hauria fet portar un vel per sobre la cara, però no li bastava cor.

Era estrany. Normalment, la gent m'evitava perquè era ewu. Però, a vegades, les dones s'agrupaven al meu voltant.

—Però la seva pell —es deien les unes a les altres, mai no em parlaven directament— és tan llisa i delicada. Quasi sembla llet de camell.

—I el seus cabells són curiosament espessos, com una mata d'herba seca.

—Té els ulls d'un gat de la sorra.

—Ani crea una estranya bellesa de la lletjor.

—Pot ser que quan li toqui passar per l'Onzè Ritu sigui bonica.

—Quin sentit té que hi passi? Ningú no es casarà amb ella. —Llavors esclafien a riure.

Al mercat, alguns homes havien intentat aferrar-me però jo sempre era més ràpida i sabia esgarrapar-los. N'havia après dels gats de la sorra. Tot això confonia la meua ment de sis anys. Ara, dreta davant del ferrer, vaig tenir por que

també pogués trobar les meves lletges faccions estranyament encantadores.

Li vaig allargar el got. Ell el va agafar i se'l va beure sencer, absorbint-ne cada gota. Jo era alta per la meua edat, però ell era alt per la seva. Havia de tirar enrere el cap per veure-li el somriure a la cara. Va deixar anar un gran sospir d'alleujament i em va tornar el got.

—Bona aigua —va dir. Va tornar a l'enclusa—. Ets massa alta i massa atrevida per ser un follet de l'aigua.

Vaig somriure i vaig dir:

—Em dic Onyesonwu Ubaid. I vós, com us dieu, *oga*?

—Fadil Ogundimu —va dir. Es va mirar les mans enguantades—. T'encaixaria la mà, Onyesonwu, però no puc perquè els guants estan calents.

—No passa res, *oga* —vaig dir—. Sou ferrer!

Va fer que sí amb el cap.

—Com ho va ser el meu pare, el seu pare i el pare del seu pare, i així anar fent.

—La mare i jo vam arribar aquí fa només uns mesos —vaig deixar anar. Vaig recordar que s'estava fent tard—. Oh. Me n'he d'anar, *oga* Ogundimu!

—Gràcies per l'aigua —va dir—. Tenies raó. Estava assedegat.

A partir d'aleshores, el vaig visitar sovint. Es va convertir en el meu millor i únic amic. Si la mare hagués sabut que passava el temps amb un home desconegut, m'hauria donat una allisada i m'hauria deixat sense temps lliure durant setmanes. L'aprenent de ferrer, un home que es deia Ji, m'odiava i m'ho demostrava amb una expressió de menyspreu i repulsió cada cop que em veia, com si jo fos un animal salvatge malalt.

—Ignora en Ji —va dir el ferrer—. Té traça amb el metall, però li manca la imaginació. Perdona'l. És primitiu.

—Vós creieu que tinc un aspecte malvat? —vaig preguntar.

—Ets encantadora —va respondre somrient—. La manera com una criatura és concebuda no és ni la culpa ni la càrrega de la criatura.

Jo no sabia què significava *concebuda* i no ho vaig preguntar. M'havia dit que era encantadora i no volia que rectificués les seves paraules. Per sort, en Ji normalment arribava tard, durant la part més fresca del dia.

Ben aviat, ja explicava al ferrer la meua vida al desert. Era massa petita per saber guardar-me aquesta mena de coses delicades. No entenia que el meu passat, la meua mera existència, fos un tema delicat. A canvi, ell em va ensenyar algunes coses sobre el metall, com quins tipus cedien a la calor amb més facilitat i quins no.

—Com era la vostra dona? —vaig preguntar un dia. En realitat, només la feia petar. Tenia més interès en la petita pila de pa que ell m'havia comprat.

—La Njeri. Era de pell negra —va dir. Va encerclar-se una de les cuixes amb aquelles mans enormes—. I tenia unes cames molt fortes. Era corredora de camells.

Vaig empassar-me el pa que estava mastegant.

—De veritat? —vaig exclamar.

—La gent deia que eren les seves cames les que feien que s'aguantés sobre els camells, però jo sé que no era l'única raó. Tenia alguna mena de do, també.

—Un do per a què? —vaig preguntar, inclinant-me cap endavant—. Podia travessar les parets? Volar? Menjar vidre? Convertir-se en escarabat?

El ferrer va riure.

—Llegeixes molt —va dir.

—M'he llegit el Gran Llibre dos cops! —vaig fanfarronejar.

—Impressionant —va dir ell—. Bé, la meva Njeri sabia parlar amb els camells. Però parlar amb els camells és feina d'homes, així que va decidir ser corredora. I la Njeri no només participava en les curses. Les *guanyava*. Ens vam conèixer d'adolescents. Ens vam casar a vint anys.

—Com era la seva veu? —vaig preguntar.

—Oh, la seva veu era irritant i bonica —va respondre.

Vaig arrufar les celles, confosa.

—Era molt escandalosa —va explicar-me, agafant-me un bocí del meu pa—. Reia molt quan estava contenta i criava molt quan s'enutjava. Ho entens?

Vaig assentir.

—Vam ser feliços durant un temps —va dir. Llavors va fer una pausa.

Jo vaig esperar que continués. Sabia que aquesta era la part dolenta. Quan simplement es va quedar amb la mirada fixa sobre el seu tros de pa, vaig dir:

—I doncs? Què va passar, aleshores? Us va traïr?

Ell va riure per sota el nas i jo me'n vaig alegrar, tot i que havia fet la pregunta amb tota serietat.

—No, no —va dir—. El dia que va fer la cursa més ràpida de la seva vida va passar una cosa terrible. Ho hauries d'haver vist, Onyesonwu. Era la final de les Curses del Festival de la Pluja. Ja havia guanyat aquesta cursa abans, però aquell dia estava a punt de batre el rècord de velocitat en vuit-cents metres.

Va fer una pausa.

—Jo era a la línia de meta. Tots hi érem. El terra encara estava relliscós de la pluja intensa de la nit anterior. Haurien d'haver endarrerit un dia la cursa. El seu camell es va apropar, corrent amb el seu pas garrell. Corria més ràpid que cap altre camell abans. —Va tancar els ulls—. Va fer un mal pas i... va caure. —La veu se li va trencar—. Al final,

les cames fortes de la Njeri van ser la seva ruïna. Van resistir aferrades i, quan el camell va caure, el pes la va aixafar.

Vaig ofegar un crit, cobrint-me la boca amb les mans.

—Si hagués caigut rodolant, hauria sobreviscut. Només feia tres mesos que ens havíem casat. —Va sospirar—. El camell que havia muntat es va negar a apartar-se d'ella. Anava allà on anava el seu cos. Dies després que la incineressin, el camell va morir de pena. Tot de camells d'arreu es van passar setmanes escopint i gemegant. —Es va posar els guants de nou i va tornar a l'enclusa. La conversa havia acabat.

Els mesos van passar. Vaig continuar visitant-lo cada pocs dies. Sabia que temptava la sort amb la mare. Però creia que era un risc que valia la pena de córrer. Un dia, em va preguntar com m'anava.

—Bé —vaig contestar—. Una senyora parlava de tu ahir. Va dir que eres el millor ferrer de tots i que algú anomenat Osugbo et paga bé. Li pertany a ell, la Casa de l'Osugbo? Sempre hi he volgut entrar.

—L'Osugbo no és un home —va respondre mentre examinava una peça de ferro forjat—. És el grup d'ancians de Jwahir que manté l'ordre, els nostres caps de govern.

—Oh —vaig dir, sense ni saber ni importar-me què volia dir la paraula *govern*.

—Com està la teva mare? —va preguntar-me.

—Bé.

—Vull conèixer-la.

Vaig contenir la respiració amb les celles arrufades. Si ella se n'assabentava, jo rebria la pitjor allisada de la meua vida i, llavors, perdria l'únic amic que tenia. *Per què la vol conèixer?*, em vaig demanar, tenint de sobte un sentiment extrem de possessió cap a la mare. Però com podia evitar que la conegués? Em vaig mossegar el llavi i, molt a contracor, vaig dir:

—D'acord.

Amb consternació meva, va venir a la nostra tenda aquella mateixa nit. Feia una fila impressionant amb els seus pantalons folgats de color blanc i un caftà també blanc. Portava un vel blanc per sobre el cap. Anar vestit tot de blanc significava presentar-se amb una gran humilitat. Normalment, això ho feien les dones. Que un home ho fes era molt especial. Era conscient que havia d'apropar-se a la meva mare amb cura.

Al començament, la mare li tenia por i hi estava enfadada. Quan ell li va explicar l'amistat que havia forjat amb mi, ella em va picar el cul tan fort que vaig sortir corrent i vaig plorar durant hores. De totes maneres, un mes més tard, el papa i la mare es casaven. El dia després del casament, la mare i jo ens vam traslladar a casa seva. Tot hauria d'haver sigut perfecte després d'això. Va anar bé durant cinc anys. Va ser aleshores que van començar a passar coses estranyes.